

לא שותות. דקמיז: "פסת ארש"ה. ולא יחזיר עולמת. קנסא קנסוהו רבנן. לבשיגיג זמנו. לאסר כ"ד חזק ללדת הולד. והרובא. פסור פמו "ילד" (בראשית כה) - רצילא. מעוברת עצמו. שהיתה אצלו מעוברת וקניא לה. או שותות. ולא אמרינן: לא ליקטליה לילד. אשת פסור לממור. פלומר, אשה הרואה לממור וניסת תורה אור

לממור, וקניא לה ונסתרה. או שותה בו. ולקמן פריד: פשיטא! אנא דאמרי בי האי תנא. דאית ליה עקרה וקניה שותות. מדלא נקט אלף איילונות, וקניז פלמוזא מ' וקנתה וזרעה זרע" ולא משום דאיה ראויה לקיימה - אלמא פריז אלעזר ס"ל, דיכול לישא אחרת ולפרות ולרבות, ואפ"ה איילונות לא. וזו. כל אשה נוטעה עקרה, משום דלא נסתרה הפסידה? לא ליפוש פסולין. לא נעשה שלום ביניהם, הלואי לא יפרה ולא ירצה, הואיל וכל דורקו ממורין. והיא לא נתפשטה בו. פלומר, מהו דתימא: פקדת סוטה על פקדן גאשת ישראל קיימא, מדקתיב "והיא" מעטות, משמע: זו היא דכי לא נתפשטה אסורה הא נתפשטה בו, ועלך קאי קרא דקתריה: "ועבר עליו רוח" וגו'. דהיקא דקספקא לן פקדן אס נטמאה ואס לא נטמאה - שותה, אלף אשת פהו, דאיה זקלל "והיא לא נתפשטה" - ליתא נמי זקלל השקאה, קמ"ל. במתנוונה. לאסר ששתתה אילטרדף לאשמועינן דמותרת לבעלה. דלא יתימא: זונה היא, שהרי צדקה המיס. במתנוונה. הא זדאי צדקה המיס, וזונה היא, אלף שפלה לזכות. ואמאי מותרת לבעלה? במתנוונה דרך אברים. אהיה אשת מתנוונה זמנים ויזכרים, אלף ראשה ושאר אצריה צדיקים עליה. מהו דתימא: הא לאו זכות פלה לה, דאס פן - הוה לה להמתנונה דרך צדיקת המיס, אלף צלזלם זינפה, לפיקד מתנוונה שפלה פדקפה, ולכחן מימא פיתסר. מבפלגדי אישה. משמע דאיה צר הכי הוא. קא משמע לן. דלמיקדס שקיבת צעל לצועל הוא דאתא, וקריס צר שקיבת הוא, ואף על גב דלאו צר זרעה הוא. *ובקריס חמה קאמר דמותר לקיימה, ולא בקריס אדם, שאסור לקיימה משום "לא יצא פלוע דקא" (דברים כג).

יבמות לו:

[תוספתא ריש פ"ה ע"ט]

[שם בתוספתא]

זכות לא: וחס מוחלתת השניה ועי' תוס' לעיל כד. ד"ה ו' ונתן וכו' ועי' תוס' מנחות יז: ד"ה מאי האכל וכו' וכו' [כ]

ועי' היטב בריש דמשה לעיל כד. ד"ה אשת סרים ועי' רש"י [א]

רש"י מ"ז

הנהרות הב"ח (א) גמ' משותרת פשיטא כ"ל וזכות ואיילונות נמתק:

ל"ל דהא

מעוברת חבירו ומינקת חבירו - לא שותות ולא נטולות פתובה, דברי ר' מאיר. שהיה רבי מאיר אומר: *לא ישא אדם מעוברת חבירו ומינקת חבירו, ואם נשא - יוציא ולא יחזיר עולמת. וחקמים אומרים: ביוציא, וכשיגיג זמנו לזנוס - יכנס. ויהרובא שנישא עקרה וקניה, ואין לו אשה ובנים מעיקרא - לא שותה ולא נטולת פתובה, ר' אלעזר אומר: יבול הוא לישא אחרת ולפרות ולרבות הימנה. יאבד *המקנא לארוסתו וישומרת יבם שפוי, ומשפנסה נסתרה - או שותה או לא נטולת פתובה. המעוברת ומינקת עצמו - או שותה או לא נטולת פתובה. יהרובא שנישא עקרה וקניה ויש לו אשה ובנים - או שותה או לא נטולת פתובה. אשת ממור לממור, ואשת נתין לנתין, ואשת גר ועבד משוחרר, ואיילונות - או שותה או לא נטולת פתובה. קתני מיהא איילונות, תיובתיה דרב נחמן! אמר ר' רב נחמן: תנאי היא, ואנא דאמרי כי האי תנא. דתניא, *ר' שמעון בן אלעזר אומר: איילונות לא שותה ולא נטולת פתובה, שניאמר: *ונקתה ונורעה זרע" - מי שדרבה דהוריע, יצאתה זו שאין דרבה דהוריע. ורבנן, הא "ונקתה ונורעה זרע" מאי עבדי ליה? מיבעי להו לכתנאי: "ונקתה ונורעה זרע" שאם היתה עקרה - נפקדת, דברי ר' עקיבא. אמר ר' ישימעאל: אם פן יפתרו פל העקרות ויפקדו, וזו הואיל ולא נסתרה - הפסידה? אם פן מה תלמוד לומר "ונקתה ונורעה זרע"? השאם היתה יודרת בצער - יודרת בריוח, נקבות - יודרת זכרים, קצרים - יודרת ארובים, שחורים - יודרת לבנים. s. "אשת ממור לממור". s. פשיטא! מהו דתימא: אפוישי פסולין לא ליפוש, קא משמע לן. s. "אשת גר ועבד משוחרר (א) ואיילונות". s. פשיטא! מהו דתימא: *ויבר אל בני ישראל" - ולא גרים, קמ"ל. ואימא הכי נמי! *ואמרת" רבויא הוא. s. "אשת בהן שותה" בו. s. (אשת בהן שותה), פשיטא! מהו דתימא: *והיא לא נתפשטה" - אסורה, הא נתפשטה קא משמע לן. s. "ואמרת" אסורה אימא לא תשתה, קא משמע לן. s. מהו דתימא: במתנוונה. במתנוונה - הא בקרה מיהא? במתנוונה זנאי, והא דלא בקרה מיהא? במתנוונה זנאי, וליגבי בהן אסורא, קא משמע לן. s. פשיטא! מהו דתימא: *מפלגדי אישך" אמר רחמנא, והאי לאו בר הכי הוא, קא משמע לן. s. "על ידי פל עריות מקנין". s. פשיטא! מהו

[*שנישא עקרה וקניה וכו']. ותימה: אמאי לא תנא איילונות כהדי עקרה וקניה? לא ישא אדם מעוברת חבירו. צירושלמי: עליו הכתוב אומר (משלי כג): "אל תשיג גבול עולם וצדקה יתומים אל תבא". *ומודים חכמים לרבי אלעזר שאסר היו לו זנים ואשה [שהיא שותה או לא נטולת כחובה. היו לו אשה וזנים] וממו בין קנינו לסמירה - כצר נראית לשותות. מעוברת עצמו או שותה וכו'. רש"י פ"י: ולא אמרינן דלא לקטליה לילד. ותימה: אמאי אית לן למקטליה? מה איכפת לן נמתין עד שתלד. הא תנן צפ"ק דערבין (דף טז): האשה היוצאה ליהרג - אין ממתניין לה עד שתלד, והתם גזירת הכתוב הוא: "וממו גס שניהם" - לרבות את הולד. והתם משמע טעמא דרבי קרא, הא לא רבי קרא - לא קטלינה ליה, משום דממונא דצעל הוא, כדתיב (שמות כה): "כאשר ישית עליו צעל האשה!" והכא הכי פירושא: מעוברת עצמו, אע"ג דקניא לה כשהיא מעוברת - שותה לאחר שתלד, ולא אמרינן כמו גבי מעוברת חבירו, דאי קניא לה כשהיא מעוברת וילדה, ומת הולד או הפילה - אפ"ה אינה שותה, דלאו זת קנינו היתה, דממעט לה כספרי מ"י תשטה אשתו, וכדאמרינן צירושלמי: לא היו שלא לשמות. אמר לו רבי ישימעאל א"ב יפתרו כל עקרות ויפקדו. תימה: ור' ישמעאל לימא ליה לנפשיה: יסתרו כל יולדות צער, וילדו בריות, וזו הואיל ולא נסתרה הפסידה! ואמרת רבויא הוא. תימה: והא אפיקתיה לעיל (דף כד):

לרבות הארוסה ושומרת יבם לקנינו! וזן הואיל ונתפשטה אסורה אימא לא תשתה בלל קמ"ל. תימה לר"י: אמאי לא פריך הכא: ואימא הכי נמי, כדפריך לעיל, ונראה: כל היכא דקרא דמסיק אדעתיה מתוכו למדרש הכי ומדריש לדרשא אחרימי - לא פריך: ואימא הכי דקמ"ל דכך ניתן למדרש למשה כסני ולא צע"ל. כגון "והיא נתפשטה" - לאסור אשת כהן, "מבלעדי אישך" - מי שקדמה שכבת צעל. אלז לעיל, "זני ישראל" משמע צהיאל למעוטי גרים. וכן צפרק שני דיצמות (דף כג) בגמרא דמי שיש לו את מ"מ וזקק את אשת אחיו ליבוס, דקא פריך: פשיטא, אחיו הוא! מהו דתימא לילף אחיה אחיה מצי יעקב, קמ"ל - התם פריך: ואימא הכי נמי, משום דאין גורה שיה למחנה, ורריך טעמא להוציא מאותה סבא או קרא. וכן לענין לירשו (שם): "לא יטמא צעל צעמיו", יש צעל שטמא ויש שאינו מטמא, הא כיצד? מטמא לאשמו כשרה ואינו מטמא לאשמו פסולה - ה"ל, ואימא הכי נמי - גבי האשה שיוצאת ליהרג אין ממתניין לה עד שתלד, דהא נפקא לן מהתם דממונא דצעל הוא. אלז הכא, כיון דאשמועינן דעיקר קרא לדרשא אחרימי - תו לא סלקי דעתא למעוטי מיניה מידי. וכן פרי. אשת סרים. רש"י פ"י: צריס חמה, ולא צריס חמה, ולא ידעינן מנלן דצריס דכא וכרות שפכה, סרים אדם והזקן וכו' עד אסור לקיימה - הא קתני נמי זקן, וכי זקן אסור לקייס? אלף על כרחיק אפלוע דכא וכרות שפכה קאי, כדקתני טעמא: משום שנאמר "לא יצא פלוע דכא" (דברים כג).

בר הכי הוא קא משמע לן דלמי שקדמה שכבתו לבעול הוא דאתא וסרים בר הכי הוא ואע"ג דלאו בר אזורעי הוא ובסרים חמה קאמר דמותר לקיימה ולא בסרים אדם שאסור לקיימה משום לא יבא פצוע דכה ל"ה. שחוק

תוספות שאנן

ואיילונות במעי אמה לקייה ולא חויא ל"ה: ואשת ממור לממור כלומר אשה הראויה לממור ונשאת לממור וקניא לה ונסתרה ל"ה איילונות או שותה או לא נטולת פתובה ומיורי בישש לו אשה ובנים: דומיא דעקרה וקניה: ולא ליפוש בפסולין פ"ה לא נעשה שלום ביניהם לא יפרה ולא ירבה הואיל וכל דורותיו מפורים: מ"ד והיא לא נתפשטה בו כלומר מהו דתימא פרשה סוטה על כרחך באשת ישראל קיימא מרבתיב והיא משמע זו היא דכי לא נתפשטה אסורה הא נתפשטה בו ועלך קאי קרא דבתריה ועבר עליו דהוי דמפסקא לן בך אם נבאמה אי לא

בממאה] שותה אבל אשת בהן דליתא בכלל והיא לא נתפשטה ליתא נמי בכלל השקאה קמ"ל ל"ה. במתנוונה דרך אברים שאין מתנוונה במעימם אלא ראשה ושאר אברים כבדים עליה מ"ד (ט). מ"ד מבלעדי אישך בו משמע דאישת

